

**Tornar a
anar-hi**

El verb *tornar* sol combinar les significacions de "repetir" i de "traslladar-se". Com que, a més, l'acció de traslladar-se es pot fer en diverses direccions, i com que en unes ocasions importa de posar en relleu el punt de partida i unes altres el punt d'arribada, el verb *tornar* no n'ha tingut prou amb el reforç de les diverses partícules pronominals i li ha calgut encara la cooperació d'un altre verb de moviment per a la formació del joc complet de frases que expressin totes les accions possibles d'aquest camp de significació.

Semblantment a *anar-se'n*, s'ha format el conjunt *tornar-se'n*, que pot ésser anomenat, de fet, una locució verbal, i en què, per tant, el grup de pronoms manté la seva independència. El sentit de *tornar-se'n* és ben clar en oracions com *Va arribar a les nou i al cap de mitja hora ja se'n tornava* o *Vam arribar molt d'hora i ens en vam tornar molt tard*. Com en *anar-se'n*, el pronom *en* no hi ha perdut del tot la seva primitiva significació de procedència, que és la idea dominant en aquest ús especial de *tornar*, és a dir, de *tornar-se'n* el lloc que hom abandona al cap de poc o molt d'haver-hi ar-

ribat. Al costat d'aques ús, tenim el del verb *tornar* nu, sense reforços pronominals ni complements de lloc, amb el significat "regressar a casa, al propi indret, al lloc habitual de residència", i amb un complement de lloc (reduïble a *hi*), amb el significat "traslladar-se un altre cop en un lloc on ja s'havia anat abans". Comparem: *Els expedicionaris tornaran la setmana que ve* (és a dir, seran de tornada) i *Els expedicionaris hi tornaran l'any que ve* (a la muntanya que volen conquerir).

Amb un infinitiu (introduït per la preposició *a*) com a complement, el verb *tornar* no expressa cap idea de translació sinó de repetició: *Ens tornarem a veure*, *No ho tornis a fer*. Es pot esdevenir, però, que convingui d'expressar alhora la idea de translació i la de repetició, la d'aquest moviment de translació i la de l'acció d'un altre verb. Hi ha qui, aleshores, recorre a construccions com *Se'n va tornar a telefonar*, però aquesta oració, de correcció dubtosa (en el llenguatge oral, una pausa intenta de resoldre la sintaxi defectuosa *Se'n va tornar, a telefonar*), no significa sinó que algú va abandonar el lloc on havia arribat per anar a telefonar. I *Va tornar a anar a telefonar* en què s'expressa repetició (*tornar*) i *Va tornar a telefonar* equival a *Va telefonar un altre cop*. Caldria dir translació (*anar*).